

Előfizetési ár:

Égész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — — 20 f.

Felelős szerkesztő:

SUGÁR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNŐ
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel. táblazatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítottik. — Az egész oldal négy basáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről. (Kovács Aladár.)
Földünk erdeinek nagysága. (Tomasovszky Imre.)
Vadászati balesetek.
Sertések bőrbetegségei. (Kukuljević József dr.)
Különfélék: Olvasóinkhoz. — Kötelező balesetbiztosítás. — Nyugdíjbiztosítás. — Időjelzés.
Hivatalos közlemények: «Az Erdő» című lap megrendelése ügyében.
Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleménye.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. A nagypapa levele. (Dánielné-Lengyel Laura.)

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről.

(Folytatás.)

Irta: Kovács Aladár, m. kir. főerdőmérnök.

Mérgező tulajdonságaiban a tiszafához hasonló a borókanak egy faja, a *Virginiai boróka* (*Juniperus virginiana*), magas hegységi erdőkben, de ott is ritkábban előforduló tülevelű cserje, mely a közönséges borókától abban különbözik, hogy levelei nem szúrós tű alakúak, hanem inkább a tuja- és a ciprusfához hasonlóak; bogyói sötétkék színűek. A növénynek már szaga is kábultást okoz; levelei csipős, keserű ízűek és nagyobb mennyiségben belső vérzéseket, forróságot, görcsöket okoznak. Fiatal hajtásainak forrázatát lelketlen kuruzslók magzatelhajtásra használják és kuruzslásuk gyakran az anya életébe is kerül.

A szarvasmarha, de még a vad is óvakodik tőle és nem rágja meg úgy, mint a tiszafát. Orvos kezében kitűnő gyógyszer.

Az erdőben gyakrabban előforduló mérges fás növények közé tartozik a *Sajmeggy* (*Prunus Padus*). Ez egy félcserje, vagyis oly cserje, mely alkalmas viszonyok

között fává is meg szokott nőni. Inkább az erdő szélén ligetes helyeken szokott előfordulni. Fája a meggyfához, levelei is a meggyfa leveleihez hasonlóak, májusban nyíló virágja azonban fürtalakú, hófehér és igen kellemes szagú.

Ha az ember fiatal hajtását eltöri és megszagolja, igen erős keserűmandula szagot érez; erről a fára legkönnyebb ráismerni. Ez a keserűmandula szag a növényben levő leghatalmasabb méregnek, a kéksavnak, tudományos néven a *Ciánhidrogénnek* a szaga. Tiszta állapotban ez oly hatalmas méreg, hogy már szaga is azonnal megöli az embert. Szerencsére a sajmeggyben nincs akkora mértékben és oly tiszta állapotban, hogy szaga az emberre hirtelen káros lenne, de megtörtént már, hogy gyermekek virágait vagy ágait letörve, azokat szájukba vették, rácsálták, vagy a meggyfa terméséhez hasonló gyümölcsét magvastól is megették és súlyos mérgezést kaptak. A nyál ugyanis kioldja a növény hatóanyagát s az a nyállal együtt a gyomorba jutva szédülést, félelemérzetet, reszketést, általános bágyadságot, végre görcsöket idéz elő.

Meg kell itt jegyezni, hogy a csontármagú növényeknek — milyenek a cseresznye, szilva, barack és mandulafélék — maghártyája, vagyis az a hártya, mely a tulajdonképeni magot burkolja, éretlen állapotban sok kéksavat tartalmaz, úgy, hogy ezen magvak hártyaát élvezet előtt le kell hámozni, mert különben nagyobb mennyiségben élvezve, halálos mérgezésnek teszszük ki magunkat. Ha pedig a mérgezés már megtörtént és annak következményeit is észleljük, akkor azonnal hánytatót kell bevenni és orvosért küldeni.

A sajmeggy hajtásait sem a házi állatok, sem a vadak nem bántják.

A mérgező tulajdonságú apróbb cserjék közül említésreméltóbbak a *Farkas boroszlán* (*Daphne Mezereum*). Középhegységi lombdölkben gyakori cserje, mely igen korán virágzik és így az ember figyelmét magára vonja. Márczius elején, néha már február végén fakadó virágai ibolya színűek és a hajtás oldalán hármásával vannak elhelyeződve.

Levelei csak a szár végén hajtanak ki. Termése skarlátpiros bogyo.

Gyökere, mely feltűnő nagy, héja, bogyója, erős csipős mérget tartalmaz, mely belsőleg véve, a szájjal nyákhártyáinak gyulladását, hascsikarást, forróságot (lázt), hányást, hideg izzadást, vérszékelést és halált is idéz elő. Külsőleg, ha t. i. gyümölcsét vagy héjának nedvét a testen eldörzsöljük, sebesedő gyulladást, nehezen gyógyuló fekélyeket okoz.

Annaira mérges tulajdonságú, hogy a vadak meg nem rágják, sőt a méhek, bár szép és kellemes illatú, virágaiból mézet nem gyűjtenek. Szép és feltűnő bogyóitól különösen a gyermekeket kell óvni, mert bogyóiból 8-10 szem feltétlenül halálos mérgezést idéz elő. Mint-hogy e mérge a gyomorba jutva egyébként is hányást okoz, arra kell ügyelni, hogy a beteg lehetőleg sok nyálkás szert, olajat, vaját, tejet szedjen be addig is, míg orvos jön.

A mérges szömörce (*Rhus Toxicodendron*). Tulajdonképp északamerikai cserje, mely árnyékos erdőkben, kivált nedves helyeken nálunk is elterjedt és a hol megtelepedett, onnan már ki sem írható. A cserje szára néha kapaszkodik és gyökereket hajt; levelei hármassak, szélük szőrös, virágjai a levélszárak hónaljában 1—2 újjnyi hosszú bugát alkotnak, magja barázdás csontár. A cserje levelei ősszel élénkpirosak lesznek. Minden része igen mérges, még a szaga is, de legmérgeesebb a kérge alatt levő tejszerű folyadék, mely a levegőn megfeketedik. Ez a nedve, ha csak a külbőrrel érintkezik, azon nehezen gyógyuló és lázjelenségekkel kísért lobos fekélyeket hűz. Belsőleg véve életveszélyes mérgezést idéz elő, melyből a gyógyulás, ha gyors segély mellett lehetséges is, igen lassan következik be. A növény közelében való állandó tartózkodás is káros hatású, a menyinyben az arezon és a felbörön hólyagos pattanásokat okoz.

Különösen említésreméltó jelenség, hogy a lovak leveleit igen szeretik és minden káros következmény nélkül megeszik, míg a kérődző háziállatok és a vadak nem bántják. Szerencsére nálunk még nem nagyon gyakori.

Az erdőben található mérges növények közül említésreméltók a nadragulya, másként *Maszlajos nadragulya* vagy *Farkascseresznye* (*Atropa Belladonna*), egyike a legmérgeesebb növényeknek. Előhegységi lombos erdők fiatal vágásaiban 1—1² m. magasra is megnő, szára fanemű ágas, július—augusztusban nyíló virágja a levelek hónaljából lóg ki; gyűszűalakú, szennyes biborszínű, külső részén szőrös; cseresznyealakú, szeptember végén, októberben érő bogyója fényes fekete. Ez a nagyon mérges növény hazánkban az elő- és középhegységi lombos erdők fiatal vágásait néha egészen ellepi és valósággal erdei gyomnak tekintendő. Minden része: gyökere, levele és bogyója egyaránt rendkívül mérges. Gyümölcse már kisebb adagban élvezve is halálos kimenetelű mérgezést idézhet elő, pedig ezek a bogyók, melyek a cseresznye gyümölcséhez nagyon hasonlítanak, igen alkalmasak arra, hogy a tudatlant, különösen a gyermeket a gyümölcs élvezetére csábítsák, dacára annak, hogy a kábító szag, melyet ennek a növénynek minden alkatrésze magából kibocsát és a mely tartós hatás alatt maga is elegendő arra, hogy kábulást, sőt örvöngést idézzen elő, eléggé figyelmeztet az óvatosságra. Belsőleg véve szédülést, tántorgást, örvöngést, szomjúságot, szemkápázást, esuklást, hányási ingert, nagyfokú dühösséget és fogcsikorgatást idéz elő. Különös hatása e mérges növénynek, hogy belsőleg véve az ember szembogarát nagyon kitérít. Erről ismerik meg az orvosok, hogy a betegnél milyen mérgezéssel van dolguk. A növény belladonna nevét, a mi magyarul

TÁRCZA.

A nagyapó levele.

Irta: *Dánielné-Lengyel Laura.*

Szentirmay Tamás egy februáriusi este éppen az udvari bálra készülődött. Az udvari ünnepség felette fényesnek ígérkezett, miután a nagy királynő, Mária Terézia, mindig különös gonddal rendeztette az ilyen bálakat. hát még most, mikor legkedvesebbik leányának, Krisztinának, eljegyzését kívánta megünnepeltetni.

Szentirmay Tamás kikerestette legszebbik díszruháját és fiatal lelke már előre örvendett az esteli mulatságnak. A főudvarmester Harrach gróf szép leányát, Lujzát, rendelte neki páruul abban a nagy élőképesséportozatban, mely a búcsuzó Krisztina hercegnő előtt hódolatát bemutatja. S mi tagadás benne, Szentirmay Tamás nem vette zokon a főudvarmester úr rendeletét, sőt szívesen tett eleget a parancsoknak, mert Harrach Lujzát a legszebb, legkedvesebb leánynak tartották Bécs városában.

Tamás éppen öltözködéshez akart fogni, mikor az inasa egy nagy borítékot tett elébe. A levél nagy ormóttan betűiről mindjárt tudta Szentirmay Tamás, hogy gazdatisztje írta, az öreg Bory Ferencz, kit már vagy tíz esztendeje nem látott s a ki minden évben híven elküldte neki a birtokáról szóló számadást és a befolyt jövedelmet.

Bizony nem volt több tizennégy évesnél Tamás úrfi, mikor elszakadt hazulról. Édes anyjának egyik bécsi nagynénje vette magához s itt neveltette a nagy császárvárosban, hol minden a nőmetség diadalát, hatalmát, gazdagságát mesélte. Az elhagyott otthonról a szegény árva, koldus Magyarországról nem hallott itt semmit Tamás. Isten csodája volt, hogy teljesen el nem felejtette a magyar nyelvet. Hiszen még gondolatban is ritkán repült haza. Kitörlődtek lelkéből a gyermekkori emlékek, álmok. Hazájára nem emlékeztette más, csak az a minden évben pontosan beérkező számadás, melyet Bory Ferencz uram küldött az elhagyott Magyarországból.

Bizony sokan elvesztették akkor lelküket a nagy királynő, Mária Terézia fényes udvarában. Az erőszaknak, a zsarnokságnak ellent tudott állni a magyar min-

szép asszonyt jelent, ezen szembogártágító tulajdonságától vette. A régi időben ugyanis az asszonyi hiúság nem rettent vissza attól sem, hogy szembogarát ezen növény ható anyagával tágítsa ki és tegye szemét fényessé, nagygyá. (Folytatása következik.)

Földünk erdeinek nagysága.

Az alábbi szám adatok megközelítőleg részletes tájékoztatást nyújtanak arra, hogy világrészenként az egyes országokban az erdők minő kiterjedésűek. A zárjel közé iktatott számok azt mutatják, hogy az illető országok egész területéből hány százaléknyi területet foglal el az erdő. Az adatok az ide vonatkozó irodalomból vettek.

Tájékozásul megjegyzem, hogy 1 hektár 1738 kat. holddal (1 kat. hold pedig 1600 négyszögöllel) egyenlő területű.

I. Európa.

1. Belgium	520,000	ha.	(20 %)
2. Bosznia és Hercegovina	2.570,000	"	(50 %)
3. Bulgária	3.041,126	"	(30 %)
4. Dánia	490,000	"	(7 %)
5. Finnország	15.000,000	"	(46 %)
6. Franciaország	9.550,000	"	(18 %)
7. Görögország	610,000	"	(10 %)
8. Magyarország	9.013,126	"	(28 %)
9. Montenegró (adatok nincsenek)			
10. Nagybritannia (Angolország, Skócia, Írország)	1.262,000	"	(4.2 %)
11. Németalföld (Hollandia)	230,000	"	(7 %)
12. Németcsászárság (Németbirodalom)	14.000,000	"	(25.8 %)
13. Norvégország	7.762,100	"	(24.4 %)

dig, ám a királynő szépen, szeliden cselekedte meg, a mit ősei tüzével-vassal.

S neki jobban is sikerült, mint ama erőszakos, véres ösöknek. Az ő kezének simogatása alatt kezes bárány lett a tüzes magyar oroslánból, az ő szelid, nyájas, biztató szavára nemcsak főuraink költöztek Bécsbe, hanem a tehetősebb nemes családok ifjai is, kik lassankint sorba megházasodtak Bécsben úgy, hogy ha még nekik maguknak eszükbe jutott néha-néha a délibábos róna, a nádas Balaton, vagy a fenségesen zord erdélyi hegység, a gyermekeik már mind németek voltak, még pedig megbízható jó németek, kik tántoríthatlan hűséggel ragaszkodtak a Habsburgok fényes trónjához.

Bizony ez a sors várt a fiatal Szentirmay Tamásra is, s ki mondhatná a nagy királynőre, hogy rosszat akart? Hát nem jobb itt, a fényben, dicsőségben, gazdagságban, mint otthon az elhagyott pusztákon, az elhanyagolt, műveletlen szegény nép között? Kérdezzétek meg csak a magyar udvar fényében sűtkérező sereget, vajjon mi lesz a felelet? Az elhagyott, tönkretett szegény magyar föld panaszát ugyan ki hallaná meg Bécsnek büszke városában?

14. Olaszország	5.760,000	ha.	(22 %)
15. Oroszország	116.000,000	"	(28 %)
16. Osztrák császárság (Ausztia)	9.770,000	"	(32.6 %)
17. Portugália	310,000	"	(3.5 %)
18. Románia királyság	2.770,000	"	(21 %)
19. Spanyolország	3.133,000	"	(12 %)
20. Svájc köztársaság	850,000	"	(21 %)
21. Svédország	18.310,000	"	(42 %)
22. Szerbia	882,000	"	
23. Törökország	4.500,000	"	(20 %)

II. Azsia.

24. Japán császárság	19.000,000	ha.	(49 %)
25. Kaukázus	4.400,000	"	
26. Oroszország (ázsiai)	17.500,000	"	
27. Szibéria	250.000,000	"	
28. Törökország (ázsiai)	4.000,000	"	

Jegyzet. Arábia (állítólag teljesen erdőtlen), Előindia, Hátsóindia, Khina, Korea, Mesopotámia (majdnem fátlan), Palestina, Perzsia, Szigetindia és Sziria (állítólag fátlan) adataink nincsenek.

III. Afrika.

29. Algeria	2.260,000	ha.	
30. Tunisz	810,000	"	(7 %)

Jegyzet. Egyiptom, Kapföld, Marokkó, Német-Kelet-Afrika, Orange, Zanzibar, Transvaal, Tripolis és Tropikus-Afrikát illetőleg adatok nincsenek.

IV. Amerika.

Északamerikában:

31. Egyesült-Államok	200.000,000	ha.	(28 %)
32. Kanada (az erdősegek Eldoradója)	362.000,000	"	(39 %)

Tamás elgondolkozva forgatta kezében Bory uram levelét. Vajjon mit akarhat az öreg? A pénzt, a számadást már három hónappal ezelőtt megkapta, hát még mi mondani valója lehet? Egy perczig azon gondolkodott, hogy félreteszi a levelet és csak reggel olvassa el, de volt még egy üres órája, a mivel nem tudott mit csinálni, hát csak fölívágt a levelet és olvasta, a mint következik:

Tekintetes és Nemzetes ifjú Uram!

Az itt mellékelt irás régen jött hozzám, több mint tíz esztendeje. Kegyelmednek az édes nagyapja küldötte messze-messze földről, avval a parancssal, hogy mikor nagykorú lesz egyetlen unokája, adjuk át azt neki. Az öreg Szentirmay nemzetes úr a levél elküldése után nemsokára meghalt és én teljesítem jó öreg uram parancsát. Itt van a Kegyelmed édes öregapja urának levele. Isten áldása legyen a nemzetes ifjú Úron, kívánja tiszta szivből öreg hűséges szolgálja

Bory Ferencz.

Szentirmay Tamás kezé megrezsent, mikor a sárga papírost a kezébe vette. Az, a ki hozzá szól, most már

Jegyzet. Nagy erdőségei vannak még Brit-Kolumbiának (Észak-Amerika); de azok nagyságáról adatok nincsenek. A középamerikai szövetséges köztársaságok (Guatemala, Nicaragua, Honduras, Costorica és San-Salvador), továbbá a Nagy- és Kis-Antillák, Új-Foundland és Új-Skócia erdőségeinek adatai is ismeretlenek.

Délamerikában Argentínának, Braziliának, Csilének (különösen déli részén) és Guajanának rengeteg őserdei vannak: nagyságuk még ismeretlen. Boliviának, Kolumbiának, Paraguaynak, Patagoniának, Perunak, Uruguaynak és Venezuelának sincsenek adatai ismertette.

V. Ausztrália.

Ezen világrésznek kevés összefüggő szép, nagy erdősége van, csakis a keleti, délkeleti és délnyugati hegysekben vannak zárt erdők; területének legnagyobb részén — állítólag — csak cserjés fordul elő. Az erdőség által elfoglalt területek nagysága eddigelé még ismeretlen.

Tomassowsky Imre.

Vadászati balesetek.

Balesetek tekintetében egyik sport sem mondható ártalmatlanabbnak a másiknál s ennél fogva a vadászat sem veszedelmesebb, mint a sport bármely más ága. A legjobb úszót göres lepheti meg s alámerül. A kőr-csolyázó alatt beszakadhat a jég, a hegyászó alábukhatik, a kerékpáros leeshet a kerékpárról, a lovas a lóról, nem is szólva a léghajózás és automobilozás fokozottabb veszélyeiről.

Ám azért még sem lehet egyszerűen tagadni, hogy a vadászatokon történő szerencsétlenségek száma egyre szaporodik s alig mulik el nap, melyen ujságokban ne olvassunk, társaságban ne hallanánk valami véletlen balesetről. Pedig ezeknél sokkal nagyobb a száma

azoknak, melyek sohasem jutnak a nyilvánosságra. Csak hogy ez nem annyira a vadászati sport veszedelmesebb természetének róható fel, mint inkább a vadászatot kedvelők napról-napra szaporodó sorainak s ennek folytán a sok tapasztalatlan koczavadásznak, a kik nincsenek még kellőleg tájékozódva e sport rohamosan fejlődő technikájában. Hányan gondolják meg p. o. hogy az új puskaapor sokkal messzebb hord, mint a mennyihez eddig szokva voltunk, hogy a sörét a fagyos földről, sőt a víz tükréről is visszapatlanhat s olyas valakit találhat, a ki körvonalon kívül áll. Tudunk eseteket, mikor vadaki ezt a vigyázatlanságot szemévelágával fizette meg. Sőt megtörtént egy kacsázásnál, hogy a hű vadászkutya lett gazdája halálának önkénytelen okozója az által, hogy a csónakba ugorva, lábával megnyomta a felhúzott ravaszt, minek folytán a fegyver elsült s a töltés szívéen találta a vadászt. Ily balesetek természetesen nem mindig akadályozhatók meg, még oly nagy elővigyázat mellett sem, de viszont aztán gyakoriak az oly vadászati balesetek, melyek pusztán könnyelműségnek, vagy avatatlanságnak róható fel.

Éppen az a körülmény, hogy a vadászat szenvedélye hovatovább mind szélesebb polgári köröket ejt hatalmába, melyeknek eddigi pályájukon édeskeves alkalmuk volt a lőfegyverekkel való bánáshoz, okozza azt, hogy a vadászati balesetek száma természetszerűen évről-évre szaporodik. Minden tapasztalt vadász volt ugyan valamikor ujongez és csak később sajátította el a fegyver kezelésének tudományát, de ép ez bizonyítja annak a szükségét, hogy a ki már a szülői háznál nem szokott hozzá a vadászfegyverhez, az vegyen maga mellé egy tapasztaltabb mestert s csak annak társaságában járjon vadászni mindaddig, míg e mesterségnek minden fortélyát ki nem tanulta.

régen halott. Ám valaha nagyapja volt és ő véreből való vér. Nagyon fiatalon elvesztette szülőit és alig emlékezett reájuk és most egész testében megrezzent, mikor a mult homályából a soha sem látott, nem ismert nagyapa alakja bontakozott ki.

Szólt pedig a levél ekképen:

«Kedves szeretett Gyermekem,

Édes kis unokám!

Sohasem láttalak, Isten nem engedte megérni a gyönyörűséget, hogy szívemre szorítsalak, ám azért úgy ismerlek, úgy szeretlek, mintha folyton itt volnál velem a messze idegenben és együtt hallgatnánk az idegen tenger szomorú zúgását. Mióta megtudtam, hogy jó szülőid meghaltak és árván maradtál, még jobban kínoz a vágy, hogy egyszer, csak egyetlen egyszer szívemhez szorítsalak. De nem lehet, nem lehet... Mint Mózesnek, úgy kell nekem is meghalnom az ígért földje előtt, de én még egy pillantást sem vehetek hazámra, hiszen oly messze szakadtam tőle, hiszen ki vagyok tiltva belőle örökre.

Oh, édes kis unokám, véreből való vér, minek is beszélek neked ilyen szomorú dolgokról. Te bizonyára

gondtalanul, vidáman játszol a nagy kertben... De Isten segítségével meg fogsz nőni, s remélem igaz, derék, bátor magyar ember válik belőled. S akkor, — akkor, ha majd érteni fogod nemesak azt, a mit e szomorú sorokban leírtam, de azt is, a mi a sorok közt rejtőzik, akkor, drága gyermekem, akarom hogy tudjad, hogy nagyapád is derék, bátor magyar ember volt és hogy nem követett el semmi mást, mint csak nagyon szerette hazáját és urát, a fejedelmet.

Igaz, hogy ez Bécsben szörnyű nagy bűn volt. E miatt kellett messze idegenben elpusztulnom. Távol mindenkitől, kít szerettem, ki kedves volt szívemnek. A gyilkos számára, ha levezekelte bűnét, van könyörület. Egyszer talán még visszatérhet otthonába, remélheti az Úr bocsánatát, embertársai feledését, de nekünk, kik nem tudtuk szó nélkül, tétlenül nézni halálra kíntott hazánk gyötrelmét, nekünk szenvednünk kell életünk zártáig. Míg csak meg nem nyílik előttünk ama más, ama jobb világ ajtaja, hol nincs száműzetés, nincs honatalanság, hol mindnyájan otthon és békében vagyunk az Úr Isten országában, a mennyekben.

És látod, gyermekem, eltiporva, szenvedve, honta-

Különösen sokat vétenek ez ellen hajtóvadászaton. És ez érthető is. Tegyük fel, hogy valakinek vadászati bérlete van és hajtóvadászatot akar rendezni. A vadászatra való meghívás nem csak figyelmesség jele, hanem valóban sok élvezetet is helyez kilátásba annak számára, kihez a meghívó intézve van. Az egész napot Isten szabad ege alatt töltheti, pompás levegőn, vidám vadászszimborák társaságában, s még ha nem sikerül is a vadászat, vigasztalhatja magát a pompás étvágygyal, melylyel neki lát a falatozáshoz. Ki akadhatna fel azon, hogy a vadászterület bérlője meghívását azokhoz intézi, kik neki legkedvesebbek. Ha üzletember, akkor olyanokhoz, a kikkel érdekében áll üzleti összeköttetésben lennie, ha pedig hivatalnok, úgy feljebbvalóihoz. A meghívottaktól alig kérdezik, fogott-e közülök valamelyik puskát már kezében. De ők maguk sem vallanak be járatlanságukat s azzal vigasztalják magukat, hogy a ki meghívta őket, tapasztalt híve Nimrodnak, a kinek oltalmában megbizhatnak.

Pedig a legtöbb baleset az ily hajtó- és körvadászaton szokott történni, s ezért nem is volna helytelen ötlet a tulajdonképpeni tettes mellett a meghívót is felelőssé tenni a meghívott ujoncz által gondatlanságból okozott károkért és testi sértésekért, vagy legalább is a vadászati engedély megvonásával büntetni az ilyet.

Célszerű volna azonkívül a lőfegyver kezelésére s a vadászatnál követendő eljárásra vonatkozó szabályokat is rövid sommázatba összevontan nemcsak a vadászati színhelyén függeszteni ki alkalmas helyen, hanem minden vadászlakban, fegyverkereskedésben stb., a hol az érdekeltek előtt könnyen hozzáférhető. E mellett a vadászati sport- és szaklapok is megtelhetnék a magukét arra nézve, hogy ezeket a szabályokat a közönség emlékezetébe minduntalan visszaidézzék.

lanul, itt ülve az idegen tenger partján, azt mondom, nem bántam meg semmit! S ha még egyszer fegyverre szólítanának szerető hazámért, harcolnék szabadságért, a hitért, a fejedelemért úgy, a mint harczoltam. Mert a becsületes, igaz ember megteszi kötelességeit, a munka eredménye az Úr kezében legyen! Ha neki tetszett ilyen megpróbáltatással sujtani bennünket, fogadjuk nyugodt, békés szívvel, mint jó keresztényekhez illik. Jó példát ad ebben nekünk a mi fejedelmünk, ki legtöbbet vesztett köztünk s a ki legbékésebben viseli sorsát. Mert mindnyájunkat éltet a remény, hogyha számunkra jön is a fekete éjszaka, a magyar nemzetre még eljön a virradat! Nem fogjuk meglátni, igaz, igaz... És fájdalmas, de bele kell nyugodnunk, a mi sorsunk már meg van pecsételve, a hontalanság, a keserűség, a száműzetés a mi osztályrészünk, ám mi hiszszük, hogy a mi vérünk nem hiába hullott, lelkünk nem hiába gyötrődött. A mag, mit elvetettünk, számotokra fog kihajtani, s ha igaz magyar lélekkel mentek az általunk megjelölt úton, még élvezni is fogjátok valaha gyümölcsét.

Isten veled, édes kis unokám, az én napjaim már meg vannak számlálva. Ezt az írást nem fogod olvasni

Régi szabály, hogy minden fegyvert meg kell mindenekelőtt vizsgálni, meg van-e töltve? Csakhogy ez nem elég. Mivel újabban számos új szerkezetű fegyver jött forgalomba s ezentúl is minden nap szaporítani fogja ezeknek számát, azért csak a legkevesebben vannak abban a helyzetben már is, hogy mindjárt szakszerűen meg tudják vizsgálni, vajjon egy fegyver töltve van-e? A helyesebb elv az volna: tartsunk minden fegyvert megtöltöttnek s bánjunk vele a szerint mindaddig, míg az ellenkezőről meg nem győződünk.

Minden vadászati baleset közül legtöbbet olyanokról hallunk, a mikor valaki a puskát tréfásan ráfogja valakire s az véletlenül elsül. Vadászberek közt természetesen az ilyesmi alig fordul elő, de a hol előfordul, ott megérdemelné az ily tréfa elkövetője, hogy otrombaságáért büntetőjogi felelősségre vonassék, tekintet nélkül arra, hogy meg volt-e a fegyver valóban töltve, vagy nem. Az azonban öreg vadászokkal is megesik, hogy tévedésből, szórakozottságból; fegyvereiket valahol töltve elhagyják. Pedig ha meggondolnák, mily kiszámíthatatlan katasztrófának lehet ez előidézője, úgy lelkiismeretük alig engedné őket nyugodni.

Mondani szokták azt is, hogy soha se süssük el a fegyvert, mielőtt meg nem győződünk, miesoda vad áll előttünk, nehogy véletlenül embert találjunk. Igaz, hogy sokszor megesett már ilyenkor, hogy vad helyett a sötétben felbukkanó alakot, méléző sétálót, vagy négykézláb kúszva patronok után keresgélő suhanczot terített le a gyilkos fegyver, mindemellett nehéz volna ezt a tilalmat egész szigorúságában keresztülvinni. Sok vadkant, rókát, szarvast stb. nem ejtenének el, ha mindig szigorúan szem előtt akarnák tartani ezt az elvet. A helyett a publikumot terbeli inkább a nagyobb gond és vigyázat kötelessége, hogy különösen szürkületben egy vadász-

nagykorúságod előtt, de akkor majd megtudod, hogy mi nem bántunk meg semmit, ha fáj is a szívünk, tudjuk, hogy ennek így kellett lenni és megnyugszunk a jó Isten szent akaratában. A ti számotokra dolgoztunk, szenvedtünk, véreztünk, s ha igaz magyar lelketek van, folytatni fogjátok a mi munkánkat. Ha nem... De látod, hogy erőt vett lelkemen a betegség, a szenvedés, az öregség, még az agyam is megháborodik... Hiszen józan észszel gondolhatnám-e, hogy egy Szentirmay, hogy az én unokám elfelejtkezhetik valaha arról, hogy mivel tartozik hazájának, nemzetének...»

Eddig tartott az irás, kuszált, sárgás, régi betűit Szentirmay Tamás, mire végig olvasta, új ember lett, más ember lett...

Hogy mit csinált új életében, azt máskor fogom elmondani, de az bizonyos, hogy hiába keresték aznap este a fényes udvari ünnepségen, hiába másnap a lakásán, Szentirmay Tamás örökre oltúnt a ragyogó Bécs városából.

Hazavitte a rég sírban porladó hősi nagyapa.

terület mellett elhaladva, ne adjon alkalmat összetévesztésre a lesben álló cserkészőnek. Az is bizonyos, hogy éji időben tízannyit lopnának, ha a tolvajnak nem kellene tartania a vadra váró golyójától.

Van eset persze arra is, hogy a vadász részéről is bűnös könnyelműség forog fenn, mert rendes körülmények közt egy egyenesen járó ember nehezen tévesztethető össze a nyúllal. Általában azonban erdön-mezőn csavargó gyermekeket szigorúbban kellene utasítaniok szülőiknek, tanítóiknak, hozzátartozóiknak vadászati évad idején s főleg sötétben a vadászterületek kerülésére, s még nyomatékosabban kellene őket kitanítani a gondos elővigyázatra akkor, ha hajtó szerepére vállalkoznak. Ilyenkor történhetik legtöbb szerencsétlenség. Előfordult már, hogy tapasztalt erdész meglőtt egy 13 éves hajtófiút, a ki kilépett a sorból, hogy patronokat keresgéljen. Máskor két munkást sebesítettek meg súlyosan, a kiket őzbakoknak néztek. Sokszor gondatlanul andalgó szerelmes pár jut abba a helyzetbe, hogy pár sörét emlékét viheti magával a boldog éjszakából.

De hát a vadászbaeseteket sohasem lesz lehetséges végkép megakadályozni, elég, ha minden törekvés abban merül ki, hogy lehetőségük a végső határokig redukáltassék. Kit lehet felelőssé tenni olyan katasztrófaért, mint p. o. ha egy árok átugrása közben süll el a fegyver s halálra sebzi viselőjét? Bizonyára senkit; de azért az őrizkedés soha sem felesleges s erre öntudatosan szükség nevelni a sport minden művelőjét s a nagy közönséget.

Sertések bőrbetegségei.

(Együttal felelet R. G.-nek.)

Kérdésére pontos választ nem adhatok, mivel nem írta le a tüneteket. A t. szerkesztő ur engedelmével azonban röviden vázolni fogom a sertések leggyakoribb bőrbetegségeit s azoknak orvoslását.

A sertések a tulajdonképeni kosz — favus — iránt nem fogékonyak. Amit a közéletben «koszos»-nak jeleznek, rendszerint más bőrbetegségben szenved. Ilyenek:

1. A rühösség. A rüh előidézője egy parányi pókszerű állatka: a rühátka. A sertésen élő varietás latin neve *Sarcoptes scabici* var. suis vagy *Sarc. squamiferus*. Nősténye $\frac{1}{2}$ mm. hosszú, kerekded, nagyjában hasonlít a teknősbéka alakjához, hátán háromszögletes, igen nagy és hegyes szemölcsök vannak, háta végén igen hosszú, erős, de lágyvégű sörték. Ifju korában 6, kifejlődött korában 8 lába van, a második lábpáron erős, görbe karmok. A hím valamivel kisebb. A kifejlett nőstény befurakodik a bőr hámrétege alá s ott meneteket túrva lerakja petéit. Ezáltal s a teste csipős váladéka által izgatja a bőrt, viszketést okoz. A folytonos vakaróztatás csak súlyosbitja a bajt. A bőrön pikkelyek, majd kemény varok képződnek, alattuk a bőr irharétege haragos vörös, könnyen vézlik s nagyon érzékeny. A beteg állat folyton rühelődzik, melegben többet, mint hűvösebb időjárás esetén, lesoványodik, rosszul eszik. A rühatkák jelenlétét egyszerű vizsgá-

lattal minden műszer nélkül is meg lehet állapítani. Levakarunk a varokról vagy az alattuk levő bőrről késsel egy keveset, azt üveglapra tesszük, az üveglap alá pedig fekete vagy sötétkék papírost s az egészet melegnek tesszük ki, még pedig vagy csukott ablakon beömlő napsugárnak vagy esetleg a kályha sugárzó hőségének. A meleg hatása alatt az atkák csakhamar mázskálni kezdenek. Ha tehát a var, illetve még jobb a beteg bőrvakaréka mozog, biztosak lehetünk, hogy a beteg rühös.

Kezelés. A szórt lenyírjuk s a beteg testét bekenjük jó vastagon szappannal (lehetőleg zöld szappant használjunk), azután néhány óra múlva langyos szappanos vízzel s kefével erélyesen lemoszuk. Törekedni kell, hogy a szappanréteg alatt felpuhult varokat mind eltávolítsuk. A beteg testét ezután szárazra dörzsöljük. Másnap a fél testet (érzékeny, gyenge v. nagyon leromlott állatoknál) a test $\frac{1}{3}$ részét kezelés alá vesszük. Vesszünk a dohánygyárból dohánylugot s azt 10 rész olajjal keverve kefével jól bedörzsöljük a bőrbe. Dohánylúg hijján magunk is készíthetünk 5%-os dohányfőzetet. Jók még a patikában kapható ú. n. bécsi kátrány linimentum (rp. Pix liquida, Flores sulfuris $\bar{a}$ 1 rész, Sapo kalinus, Spiritus $\bar{a}$ 2 rész) s a kénmáj, melyet a bőr érzékenysége szerint 5—10 rész vízzel hígítunk. Általában használatosak a különféle kátrány-és kén-készítmények. A kenőcsöt 2—3 napig a bőrön hagyjuk, aztán langyos szappanos vízzel lemoszuk s a test másik részét vesszük kezelés alá. Megjegyzem, hogy egyszeri kezelés nem elég, mert a rühellenes szerrek csak az atkákat magukat pusztítják el, de a bőr mélyén rejtőző peték és álcák sértetlenek maradnak s tovább fejlődnek, úgy hogy rövid idő múlva a betegség is kiújul. Ezért pár napi szünet után 1—2-szer ismétljük meg az eljárást. Ezenfelül tisztogassuk meg az ólat s az egész felszerelést, hogy a netán elszóródott atkákat más állat fel ne szedje. Megjegyzem, hogy a *Sarcoptes* rühösség az emberre, kutyára, lóra, marhára, macskára is átragad. A rühös állatot el kell különíteni.

2. Az *acarus* rühösség előidézője szintén egy atka (*Acarus* s. *Demodex follicorum*), ennek teste hosszúak levélalakú, 30—40, sőt 100 drb is él egy szőrtüszőben s a szomszédos faggyúmirigyben; ha számuk túlságosan elszaporodik, kihull a szőrszál s a szőrtüsző, valamint a faggyúmirigy egyetlen gennyes hólyaggá lesz, a gennytüszők egybeolvadva, végül mogyorónagyságú hólyagokat alkotnak. A hólyagok végül felpattannak, de helyükön roppant nehezen gyógyuló fekélyek maradnak vissza. A szőrtüszőatka csak a vékony bőrral fedett helyeket lepi el. A tarkó, hát es a czombok külső felületét még a legsúlyosabb esetben is elkerülik.

A kezelés sok türelmet és nagy fáradtságot igényel. Itt is le kell nyírni a szórt s aztán a bőrt végigtapogatni s minden kitapintott csomót hegyes, éles, tiszta késsel felválni, tartalmát kinyomni, aztán az állatot kénmájfürdőben kefével lemosni. A fürdőhöz 70 liter vízre, 200 gr. Kalium sulfuratumot számítunk. A fürdő lényeges, mert a kinyomkodás alkalmával felszínre ke-

rült atkák egy része megtapad a bőrön s egészséges szőrtüszőbe furakodva új betegséget okoz. Fürdő után az ismertetett rühellenes kenőcsök valamelyikét alkalmazzuk. Fődolog a csomók ismételt kitapogatása s kinyomkodása, mert a kenőcsök nem hatolnak annyira a bőrbe, hogy a szőrtüsző mélyén letelepedett atkákat elpusztítsák. Itt hónapokig tartó megfigyelésre s ismételt kezelésre, szóval óriási türelemre van szükség. A szőrtüsző-atkát a kutya is megkapja. Azt is hasonlóan kell kezelni.

3. *A tarló-sömör* vagy kopaszító sömör (Herpes tonsurans) előidézője egy fonálgomba, átragad az emberre is, nedves, nyirkos, sötét helyen különösen szeret mutatkozni. A sertésen — bár ritkán — szintén előfordul. Gyér szőrözött helyeken hólyagos kiütésnek látszik; az egyes savós, később gennyes hólyagocskák mindig köralakban sorakoznak egymás mellé. Szőrözöttebb helyen letöredeznek az egyes szőrszálak s pikkelyes v. sima kopasz helyek keletkeznek. A kopaszodás 2—5 cm. átmérőjű szabálytalan körvonalú foltokban terjed, a foltokon eleinte hólyagok, később varak támadnak. A foltok közepén lassankint új szőr nő. Szabad, napvilágos helyen gyorsabb a gyógyulás. Itt is fő a lenyírás, fürdők s bedörzsölés. Ajánlatosak a szürke kenőcs, kátránykenőcsök, perubalzsam, ecsetelés terpentinolajjal. Vigyázni kell, hogy az állat ne vakaródzhasse.

4. *A sertések sörétkiütése* ártalmatlan baj, a füleken, háton, faron és czombokon apró, halványsárga hólyagocskák keletkeznek, a bőr olyanféle, mintha apró gyöngyszemekkel volna behintve. A hólyagok később megnőnek borsónagyságúra is, színük is megváltozik ólomszürke, rozsdavörös v. barnás, később sötétkekes, végül feketés lesz. Olyan, mintha apró sörétek volnának benne. Némelyikben összezsavarodott serte. Gyógyítani nem szokták, mert nem zavarja az állatok egészségét. Mégis ajánlatos a szappanos v. fertőtlenítőszerral kevert fürdő.

Úgy vélem, a felsorolt betegségek közt meg fogja ismerni azt, a mely sertéseit bántja. Ha esetleg kétkednék a diagnózis helyességében, írja meg pontosan a tüneteket és készséggel szolgálok bővebb útmutatással is.

Dr. Kukuljevič József.

Különfélék.

Olvasóinkhoz. A «Hivatalos közlemények» közt megtalálják t. olvasóink a földmivelésügyi miniszter úrnak «Az Erdő» című lap megrendelése ügyében a kincstári erdőhatóságokhoz intézett körrendeletét, a melyben a miniszter úr aképen intézkedik, hogy a főerdőőrök és erdőőrök részére kincstári költségen megrendelt lap-példányok ne az illető altisztek nevére küldessenek meg, hanem az erdőhivatal-, illetve az erdőgondnokságok címére, a hol azután a lapokat az illetékeseknek kézbesíteni fogják. Erre az intézkedésre az szolgáltatott okot,

hogy a postától félreesőbb helyeken lakó altisztek közül igen sokan nem kapták meg rendesen a lapot, vagy ha nagysokára meg is kapták, az teljesen elpiszkolódva és elrongyolódva került a kezükbe. Igaz, hogy olyan helyeken, a hol posta van, ezen újabb rendelkezés folytán az altisztek esetleg pár nappal később jutnak a laphoz, de viszont kárpótolya lesznek az által, hogy a lapot tisztán, sértetlenül fogják megkapni. Ennek az intézkedésnek az az előnye is meg van, hogy áthelyezések esetén nem kell az illetőknek a címzsizalag kiigazítását kérni, mert új állomáshelyükön is meg fogják a lapot kapni és hogy bárhova kerülnek, mindenütt megtalálják lapunk összes számait. A kik a lapra saját költségükön fizetnek elő, azok természetesen ezentúl is saját nevükre fogják azt kapni, hacsak nem nyilatkoztatják ki külön, hogy az ő részükre is a hivatal, illetve az erdőgondnokság címére küldessék a lap.

Kötelező balesetbiztosítás. Az 1900. évi XVI. t.-cz. 8. §-a előírja a kötelező balesetbiztosítást. Figyelmeztésként közöljük, hogy ezen kategóriába tartoznak az 1902. évi október hó 17-én 9895. VI. 3. sz. a. kelt földmivelésügyi miniszteri rendelet 2. pontja szerint az összes vármegyei, járási erdőőrök, erdővédek, vadőrök és erdőszolgák is, kik után munkaadók évenként előre 120 fillért tartoznak az illetékes községi előljáróságok útján a közadók módjára lefizetni.

Ezen hozzájárulási díjat az illető alkalmazott bérébe betudni vagy az illetőt annak megtérítésére kötelezni, a törvény szerint tilos.

A hozzájárulási díjak kezelése tárgyában kiadott 1905. évi 14100. eln. sz. földmivelésügyi miniszteri rendelet szerint a munkaadók és alkalmazottak összeírását a községi előljáróságok eszközlik, az általános adóösszeírással együttesen és rendszerint a hozzájárulási díjkivetés évét megelőző év november havában, ha pedig ez még meg nem történt volna, azonnal.

Figyelmeztetni óhajtjuk ezekre a m. kir. állami erdőhivatalokat és ezek útján a m. kir. járási erdőgondnokságokat, miszerint oda hatni, illetve ellenőrizni sziveskedjenek, hogy a törvény ezen rendelkezése szigorúan végrehajtsák egyrészt az illető alkalmazottak eminens érdekében, másrészt nehogy a kötelező bejelentés elmulasztása folytán a munkaadók károsodhassanak.

Az évi 120 filléres hozzájárulás ellenében az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár a következő, a törvényben biztosított baleseti segélyeket nyújtja: ingyen gyógykezelés, ezenkívül egy hétnél tovább tartó munkaképtelenség idejére 60 napon belül napi 1 korona, azontul havi 10 korona segély (nyugdíj), baleset miatti halál esetén 400 korona egyszerismindenkori segély, ha pedig család nem marad, 100 korona segély.

Tudomásunk van róla, hogy ezen kötelező balesetbiztosításra a bejelentések igen sok helyen nem történtek meg s ezért látjuk szükségesnek a törvény ezen kötelező rendelkezését feleleveníteni, különösen az alkalmazottak és családjaik érdekében, kik a kötelező bejelentés elmulasztása folytán érzékenyen károsodnak.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárnál a következő nyugdíj- és balesetbiztosítások köttettek: Hagovszky József szepesvármegyei járási erdőőr a rendes tagok I. csoportjában egyszeres; Jánossi László, Battván Antal és Oroviczán Vazul hunyadvármegyei járási erdőőrök a rendes tagok I. csoportjában két-kétszeres tagsággal; Schrádi Ferenc és Kosztrowszki Gyula, gróf Pappenheim Sigfridné, szül. Károlyi Erzsébet mezőfényi uradalmának erdőőrei a rendes tagok I. csoportjában, nyugdíjra és balesetre biztosítottak.

Időjelzés. A «Meteor» február hóra a következő időjelzést teszi közzé: február havának változási napjai 3-6-10-11-13-20-21-22-25-28-ikára esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 6-iki hideg, a 10-iki csapadékos változó, a 20-iki hideg vagy szeles, a 28-iki enyhe jelleggel. Szaturnus 6-án, Jupiter pedig 20-án áll együtt a Holddal.

Hivatalos közlemények.

88424.910. sz.

I/B1.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(«Az Erdő» című lap megrendelése ügyében.)

Utasítom a czímet, hogy a főerdőőrök és erdőőrök részére megrendelendő «Az Erdő» című szaklapot ezentúl ne az illető főerdőőrök, illetve erdőőrök nevére rendelje meg, hanem a czímhez központi szolgálatra beosztott főerdőőrök és erdőőrök részére megfelelő számú példányt a hivatal czímére, a kerületében alkalmazott személyzet részére pedig megfelelő példányt az erdőgondnokság czímére járasson s a hivatal, illetve az erdőgondnokságok osszák szét az egyes lappéldányokat a főerdőőrök és erdőőrök között, kötelességükké tévén, hogy a kincstári költségen bekötetendő évfolyamokat a védkerületi erdőőrök a védkerülethez tartozó egyéb leltári tárgyakkal együtt leltárszerűleg kezeljék, az irodai altisztek pedig azokat az erdőhivatali, illetve erdőgondnoksági irattárnak szolgáltatassák be. — Budapest, 1910. évi december hó 24-én. A miniszter megbízásából: Tomcsányi, s. k., miniszteri tanácsos.

Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei.

Tisztelt Kartársak!

A Szászsebesen Podbradszky Emil szerkesztése és kiadásában megjelenő «Erdészeti Ujság» folyó évi január hó 18-iki 3. számában az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» elnökének és jegyzőjének aláírásával egy «Felhívás»-t bocsátott ki.

Ezen felhívás tartalmával magunkat nem azonosítjuk, mivel a «Felhívás» lekölzésére Podbradszky urat egyáltalában nem hatalmaztuk fel.

A «Felhívás» egyebek között 6-ik kikezdésében a tagsági díjakról szól és pedig: «Az évi tagsági díj azok

részére, kik egyúttal a szövetség majdan létesítendő hivatalos közlönyét is járítani kívánják. évi 2 koronában, a közlöny árával együtt 8 koronában van megállapítva, míg azoknak évi tagsági díja, kik a szövetség közlönyét nem óhajtják előfizetni, 4 korona».

Ezen pont teljesen hibás felfogáson alapszik, miután 2 korona tagsági díjról szó sem lehet, mert a tagsági díj a majdan megjelenő közlöny árával 8 koronában, közlöny nélkül pedig 4 koronában lett megállapítva.

Ugyanczen «Felhívás» 8. kikezdésében arra hivatkozik, hogy addig is, a míg szövetségünk saját hivatalos közlönyével fog rendelkezni, mint ilyen a Szászsebesen hetenkint egyszer megjelenő «Erdészeti Ujság» lett elfogadva.

Fentjelzett kikezdés utolsó pontja azt mondja, hogy azon jelentkezők, a kik az «Erdészeti Ujság»-ra előfizetni nem hajlandók, fenntartási költségeihez 1—1 koronával járulnak.

Ezen pontra vonatkozólag megjegyezzük, hogy szövetségünk fentemlített lapot mint a szövetség ideiglenes közlönyét el nem fogadta, sem pedig a fenntartási költségeihez 1—1 koronával való hozzájárulást nem hozta javaslatba.

A felhívásokat, mint nemkülönben az aláírási íveket maga a szövetség vezetősége már szétküldte, nem tartotta szükségesnek az «Erdészeti Ujság» szerkesztőségének, sem pedig lapjának ez irányban való igénybe vételét.

Sajnálattal bár, de határozottan ki kell jelentenünk, hogy szövetségünk az említett lapot ezentúl sem kívánja a szövetségünket érdeklő ügyek közlésére igénybe venni.

A tisztelt kartársainknak melegen ajánljuk «Az Erdő» című szaklapunk figyelmes olvasását, annál is inkább, mivel a szövetségünket érdeklő ügyeket az érdemdús és nagyrabecsült szerkesztőség hozzájárulásával, «Az Erdő» című szaklapunk díjtalanul fogja közölni.

Besztercezbánya, 1911. évi január hó 21-én.

Az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége nevében:

Krébesz Ede,
jegyző.

Szeibert János,
elnök.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A báró Bánffy-család gödemesterházi uradalma Kovács Miklóst Gödemesterházára, Zbanka Nisztort Ratosnyára, Trucza Gábort Palota-Ilvánra uradalmi vadőrökké nevezte ki; Gáll Ignác uradalmi vadőr pedig az uradalom szolgálatából eltávozott.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a címszalagon átjavított lakezím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a pósta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a

bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

P. M. A levelében jelzett munkálatok végzésére az illető nem kötelezhető, habár erre nézve határozott miniszteri rendelet — tudunkkal — nincs. Legjobb, ha e tekintetben a hivatal főnökéhez fordul.

P. P. Az erdőőri szakvizgára Bedő Albert dr.: «Az erdőőr» című művéből kell készülnie, mely az Országos Erdészeti Egyesületnél, Budapest (V. Alkotmány-utca 6. szám) bérmentes küldéssel 6 K. 55 fillérért szerezhető be. Ez a mű töt nyelven nem jelent meg, de különben is magyarul kell a vizsgát letenni. A vizsgálóbizottság azonban rendszerint meg szokta engedni, hogy egyes esetekben, ha nem tudja magát magyarul helyesen kifejezni, egyes részleteket más nyelven mondthasson el. Rendelje meg az említett könyvet és ha nehezezen esik is, készüljön abból a szakvizgára, legalább megtanul magyarul is, mert a magyar nyelv tudása nélkül úgy se viheti sokra.

Cz. A. 1. Lapunk csak magyar nyelven jelenik meg s nem is fogjuk azt más nyelven kiadni. Ön elég jól tud magyarul arra, hogy lapunkat megértse s ha azt szorgalmasan olvasgatja, rövid idő alatt az a haszna is meg lesz, hogy megtanul jól magyarul. **2.** A strichelnire vonatkozó kérdését nem értjük. Ismételje meg kérdését részletesebben, hogy feleletet tudjunk adni.

R. G. Kérdésére lapunk más helyén, «Sertések bőrbetegségei» cím alatt megtalálja a feleletet.

F. T. Ausel. 1. Elő fanyestjeit kínálja megvételre a budapesti állatkert igazgatóságának, vagy valamelyik állatpraparatornak (Hazai zoológiai laboratórium Budapest, VII. Damjanich-utca 36. sz.; dr. Lendl Adolf Budapest, II. Donáti-utca 7. sz.; Bodnár Béla Budapest, VIII. Stáhlly-utca 15. sz.) esetleg valamelyik szűcsnek. Hogy milyen áron veszik azt meg, azt bajos látatlanban megmondani, mert az attól függ, hogy milyen az állatok bundája (tömött, ritka, hosszúszerű, világos, vagy sötét stb.). Legjobb, ha ez iránt többfelé kérdezősködik. **2.** Nem ajánlom, hogy a tehene tögyén lévő szemölcsöt levágja, mert ez esetleg nagymérvű vérzést okozhat. Legjobb lesz, ha a szemölcsöt annak tövében *liszta* szőrszállal erősen leköti, de a szőrt ne vágja le egészen rövidre, hanem hagyja a végeit olyan hosszúra, hogy jól meg lehessen fogni. A mint a lekötött szemölcs lassanként sorvadni kezd, a szőrszál is meglazul, ezért gyakrabban utána kell nézni s a szőrszálát mindig meghuzogatni, hogy a szemölcs mindig szorosan legyen lekötve. Ily módon a szemölcs le fog hullani. Helyét — míg az teljesen begyógyul — hintse be 1 rész égetett timsó és 1 rész rizskeményítő porral. A rizskeményítőt áztassa be vízbe, hagyja leülepedni, a vizet öntse le róla s az üledéket szárítsa meg s az égetett timsóporral együtt zúzza meg olyan finomra mint a liszt. Ha csak nincs közvetlenül a tejcsatorna alatt, nem hiszem, hogy a fejéssnél zavart okozzon a szemölcs csomkja. *Dr. Kukuljevič József.*

K. L. Miután ön a folyó évben csak a 24-ik életévét tölti be, ennél fogva az idén még pályázhat az erdőőri szakiskolába való felvételért, de már jövő évre nem, mert akkor már 25 éves lesz.

R. L. Ezelőtt 8–10 évvel tényleg szokás volt a gödöllői fajbaromfi telepen az, hogy egyeseknek, nevezetesen állami közegeknek fajtozásokat cseréltek ki ugyanannyi közönséges tojásért. Ezt azonban később beszüntették. Annak okát, miért nem kapott választ, pláne, ha levélbélyeget is esatolt a válasz bérmentesítésére, nem tudjuk megmondani.

Jelenleg a kistenyésztők, különösen erdőáltisztek a földművelésügyi miniszter úrtól nemcsak fajkakasokat kaphatnak cserébe házi tyúkjai és baromfiainak nemesítésére, de egész törzseket is igen jutányos áron, ha ezen kedvezményért felettes hatóságuk útján, a miniszter úrhoz folyamodnak. Úgy tudjuk, hogy épen most folyik ilyen fajbaromfi-kiosztás az erdészeti alkalmazottak közt és a fajbaromfiak száma, a mit a miniszter úr kioszt ugyanannyi közönséges baromfiért cserébe, több ezer darab. Jó volna tehát önnek is sürgősen érdeklődni felettes hatóságánál, vajjon annak útján nem folyik e most ott fajbaromfi-cseré-kiosztás. Ha

a f. évi eserekiosztásról lekéselt volna, f. évi május hó 1-én kérényezzen — a mint fentebb mondtuk — e kedvezmény engedélyezéséért.

Kaphat fehér vagy sárga orpington tyúkokat, pekingi kacskát, emdeni ludakat és fehér pulykákat cserébe. Ajánljuk az erdészeti alkalmazottaknak figyelmébe, megrendelésre lapunk gazdasági rovatvezetőjének *Hreblay Emil* gazd. felügyelőnek szerkesztésében megjelent «Baromfi-tenyésztés» című szaklapot, mely *Kolozsvárott* Ferencz József-út 85. sz. a. évi 4 K-ért megrendelhető és állandó havi melléklete a «Házinyúl-tenyésztés» vele ingyen adatik. Ezen szaklapból sok jó és hasznos dolgokat tanulhat mindonki.

Az állatbiztosító szövetkezetnek lakáscíme Budapest, IX., Üllői-út 9. Nagyon okosan teszi ha állatjait ott — kárreceptre — biztosítja. (bl.)

R. Leírásából következtetve tyúkjainak baja az n. n. «moszes láb». Előidézője egy parányi alig 1/2 milliméter hosszúságú atka tudományos neve: *Sarcoptes umtans*. A megtámadott állatok lábainak alsó részén pikkelyek támadnak, a melyek fokozatosan terjeszkedve folyton vastagodnak, úgy hogy a láb olyanforma lesz, mintha vastag mézsréteggel volna bekenve, alattuk rejtőznek az atkák és petéik. Ezért nevezik moszes lábnak. A vastag kéreg miatt nem képesek az állatok izületeiket behajlítani, ezért fészesen járnak, sántítanak. Ha nem részesülnek kezelésben, lassanként elvesztik étvágyukat, leromlanak s végül el is pusztulnak. A betegség tartama több hónapra terjed. *Kezelés:* A beteg lábakat bekenjük gliczerinnel v. zöldszappannal s másnap kis körömkéfével, melyet azonban előzetesen gondosan megmostunk s fertőtlenítettünk, óvatosan ledörzsöljük a felpuhult varrakat. Vigyázni kell azonban arra, hogy sebek ne támadjanak a túlerélyes beavatkozás nyomán. Ezután megszárogatjuk a lábakat s perubalszummal vagy styraxal, vagy 1 gr. kreolin és 10 gr. vaselinből álló kenőccsel naponként bekenjük. A gyógyulás rendszerint hamarosan bekövetkezik. Az állatok tartózkodási helyét is gondosan tisztogatni, fertőtleníteni kell; ha földes a talaja felásni, tetejét kihordani s mézszel jól leönteni, úgyszintén az ől talaját is mézstejjel öntözökannából jól megöntözni; ha fa, akkor forró lúggal felsúrolni. Az üllőrudakat is jól lemosni forró lúggal (kicsit áztatni benne) s bemészelní, ha lehetséges még jobb elégetni s újakat szerezni helyükbe. A betegeket szigorúan el kell különíteni, mert a lábairól esetleg lehulló atka az egészségeseket is megbetegíti annál is inkább, mert a beteg folyton csipkedni lábait s ezzel elszórja az élősködőket. *Dr. Kukuljevič József.*

Érdeklődő. A kérdezett címe: Boksay György urad. fővadász — Enying.

S. L. Vizsgáltsa meg a fiát közhatósági vagy kinstári erdészeti orvossal és egyenesen hívja fel az orvos figyelmét arra, hogy fiának mi a baja. Ha az orvos a bizonyítványt úgy állítja ki, hogy fia a jelzett baja mellett egészséges, erős testalkatú és hogy erdőőri szolgálatra alkalmas, akkor a szakiskolába való felvételnek valószínűleg nem lesz akadálya. Megjegyezzük azonban, hogy felvételért csak abban az esetben folyamódhat az idén, ha fia még 1911 évben betölti a 17-ik életévét; ha azonban csak jövő évben lesz 17 éves, akkor még egy évig várniok kell.

Sz. S. Természetbeni lakásában senkit sem szabad háborgatni; annál kevésbbé szabad tehát a konyha és egyéb helyiségek használatát másnak is megengedni. Panaszával forduljon felettes hivatalához s ha ott elégtételt nem nyerne, úgy a hivatal útján kérjen orvoslást a földművelésügyi miniszter úrtól.

J. M-né. Közleményét lapunk legközelebbi számában hozni fogjuk.

Sch. A. Miután ön I. oszt. altiszti minőségben 15 évet még nem szolgált, ennél fogva az 1906. évi 4600 M. E. számú körrendelet 11. §-ának b) pontja értelmében nincs igénye az 1300 K fizetésre. Ebbe a fizetésbe csak akkor jut bele, ha nyugdíjban töltött szolgálati idején kívül mint I. osztályú altiszt összesen 15 évet szolgált; vagyis nyugdíjazása előtti és újbóli szolgálataának együttvéve 15 évet kell kitenni.

D. J. Hirdetését csak egyszer közöljük díjmentesen.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Április vagy május elsejéig vadőri vagy erdőőri állást keres csendőr-örsvezető. Az erdőőri szakvizsgát kívánatra bármikor leteheti. Címe: Ádám, örsvezető, Nagyluceska (Bereg megye). (6.)

28 éves, nőtlen, kiszolgált katona, unitárius vallású, a ki végezte az erdőőri szakiskolát és a székely gazdasági iskola nyolczhetes tanfolyamát, jelenleg kincstári erdőaltiszt, keres jó uradalmat, a hol kisebb erdőbirtokot önállóan kezelne és a hol mezőgazdasági teendőket is végezne. Városban kisebb fakereskedés önálló vezetését megfelelő óvadék mellett elvállalná, vagy egy jobb forgalmú fakereskedést városban meg is venne. Beszél magyarul és románul. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (7.)

HIRDETÉSEK

39 éves, erőteljes, nő, r. kath. vallású, szakiskolát végzett erdőaltiszt, a ki eddig 16 éven át kisebb erdőbirtokot és egy mészkőbányát önállóan kezel, irodai munkálatokban jártas, beszél, ír magyarul, tótul és szóban németül, hasonló, vagy megfelelő erdőaltiszt állást keres. Címe a szerkesztőségénél. (1-8.)

Egy darab egészséges **Uhut** megvételre keresek. Ajánlatokat kér Nagy Patay Sámuel uradalmában Miller András erdőész, Berettő (Zemplén várm.). (3.)

88068—I/B-1. sz.

Tölgy és más fanemű műfa, valamint tűzifa eladása mészkőbánya és mészkemenczék bérletével.

A lippai m. kir. főerdőhivatal kerületéhez tartozó dorgosi m. kir. erdőgondnokság B. gazdasági osztályában fekvő lalasincai és zabácsi, összesen 322-30 kat. holdnyi kiterjedésű, 1909—1913. évi, azaz öt évi vágások területén, tövön felbecsült tölgy, szil, juhar, hárs, cser és bükk fanemből álló faállománynak, valamint a kincstári erdőész által termelt s a berzovai és soborsini kincstári faraktárakban átadandó kész selejtes tűzifának értékesítése s a lalasincai kincstári mészkőbányának és mészégetőkemenczéknek az 1911. évi május hó 1-től kezdődő öt évi bértartamra leendő bérbeadása iránt nyilvános írásbeli versenytárgyalás tartatik.

A zárt írásbeli ajánlatok **1911. évi február hó 14-ike** délutáni 5 órájáig nyújtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, a hol is azok 1911. évi február hó 15-ikén délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Bánatpénz: 20,000 korona.

Kikiáltási ár:

1. A lalasincai és zabácsi, összesen 322-30 kat. hold vágások faállományaért 338,415 korona.

2. A berzovai és soborsini faraktárakban évente legfeljebb 10,000 ürméternyi mennyiségben árverendő vegyes selejtes tűzifára ürméterenként 4 korona.

3. A lalasincai mészkőbánya és mészégetőkemenczék bérletére egy évi haszonbérösszegként 10,000 korona.

Ajánlatok úgy az eladandó fatömegre, mint a mészkőbánya és mészégetőkemenczék bérletére csakis együttesen, a felüligéreték pedig az összes kikiáltási árakra (beleértve a bérösszeget is) egyformán vonatkoztatva ugyanegy százalékban teendők, a mely százalék az ajánlatban úgy számmal, mint szóval világosan kiirandó.

A terület szerinti eladás tárgyát képező faállományok fatömegbecslési eredményeinek összesített adatairól szóló és kötelezettség nélküli tájékoztató jegyzék a lippai főerdőhivatalnál megtekinthető.

Általános árverési és részletes szerződési feltételek, ajánlati űrlap és borítékkal együtt a lippai m. kir. főerdőhivaltól 1911. január hó 5-től kezdve megszerezhetők.

Budapest, 1910. évi december hóban.

(4.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Erdész kerestetik,

selmeczbányai képzettséggel, megfelelő gyakorlattal, nagyvadtenyésztő, egy nagyobb hegyi erdőbirtok kezelésére. Bizonyítványmásolatok vissza nem küldetnek. Fizetési igény-megjelöléssel. Gróf Andrássy Sándor, Budapest, VI. ker., Hegedűs Sándor-utca 18. szám. (5. II. 1.)

Csinos, magastermetű, főerdőr leánya, 600 forint hozományyal, ismeretség hiányában, férjhez menne csinos, magastermetű, barna főerdőr vagy erdőörhöz. Levelet «Barna Jäger» jeligére, főposta restante, Pécs. (6.)

218/1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott kir. főerdőhivatal kerületében kettő II-od osztályú erdőaltiszt (erdőőri) állásra pályázat nyittatik.

Ez állások mindenikével 600 korona évi fizetés, 100 korona személyi pótlék és a rendszeresített mellékilletmények vannak egybekötve.

A pályázni szándékozók okmányokkal igazolni tartoznak:

1. hogy erkölcsös magaviseletűek,
2. hogy 24. életévüket betöltötték,
3. hogy az erdőőri vizsgát jó sikerrel letették,
4. hogy a hivatalos nyelvet szóban és írásban bírják,
5. hogy ép és erős testalkatúak, jó látó, beszélő és halló képességgel bírnak, még pedig járási vagy honvédel orvos által kiállított bizonyítvánnyal.

A felsorolt okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg írt kérvények legkésőbb folyó évi február hó 28. napjáig az alulírott kir. főerdőhivatalhoz benyújtandók.

Vinkovczen, 1911. évi január hóban.

(7.) **M. kir. főerdőhivatal.**

59.1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírt m. kir. állami erdőhivatal Arad vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1910. évi 4888/K. E. B. számú határozata folytán a lemondás következtében üreseedésbe jött, 5 évenként 50 koronával emelkedő, 700 (hétszáz) korona évi javadalmazású és az állás elnyeréséről szóló értesítés vételétől számított 8 napon belül elfoglalandó marosborsai kerületi erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Pályázók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37. §-ában előírt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, életkorukat és az eddigi alkalmaztatásukat előtüntető okmányaikkal felszerelt, 1 koronás bélyeggel ellátott, sajátkezüleg írt kérvényeiket a folyó évi márczius hó 4-ig ide nyujtsák be.

Az elkésett vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

Azonos minősítéssel bíró pályázók közül az oláhul jól beszélők előnyben részesülnek.

Arad, 1911. évi január hó 14-én.

(8.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

A brassói m. kir. állami erdőhivataltól.

1911. évi 20. e. h. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Erdőszolgai állásokra.)

A brassóvármegyei III-ik számú bareza-rozsnyói és XI-ik számú ó-sánczi, valamint a XII-ik számú garesinvölgyi és XIII-ik számú tömösvölgyi őrzjárásokban megüresedett II-od, illetve I-ső, osztályú erdőszolgai állásokra ezennel pályázat nyitattik.

A javadalmazás.

1. A III-ik számú II-od osztályú erdőszolga javadalmazása 440 kor. évi bér, 48 kor. laktér, 36 kor. tűzifa és 36 kor. ruhapénz,

2. a XI-ik számú II-od osztályú erdőszolga javadalmazása 440 kor. évi bér, 36 kor. egyenruhaátalány, 48 kor. laktér és 12 ürm³ házhoz szállított kemény tűzifa,

3. a XII-ik és XIII-ik számú I-ső osztályú erdőszolgák javadalmazása 500 kor. évi bér, 48 kor. ruhaátalány, 60 kor. laktér, 12 ürm³ házhoz szállított kemény tűzifa.

Nyugdíjintézmény fejmáll!

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy «Brassó vármegye tekintetes közig. erdészeti albizottságához, Brassóban» címzendő, sajátkezüleg írt kérelmüket, községi erkölcsi bizonyítvánnyal, keresztlevéllal, erőteljes ép testalkatukat, jó látó, beszélő és halló képességüket igazoló orvosi bizonyítvánnyal és esetleg eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelve, a «Brassói m. kir. állami erdőhivatal»-hoz folyó évi február hó 15-éig nyujtsák be.

Végül megjegyeztetik, hogy az I-ső oszt. erdőszolgai állás elnyerésében azok részesülhetnek első sorban, kiknek szakvizsgájuk van.

A hiányosan felszerelt és a határidőn túl beérkezett kérelmek figyelembe nem vétetnek.

Brassó, 1911. évi január hó 12-én.

(9.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

Pályázati hirdetmény

az ugoesavármegyei Turcz székhelylyel rendszeresített II. oszt. erdőőri állásra.

Évi fizetés 800 korona.

Kérvények legkésőbb f. évi február hó 10-ig nyujtandók be az alulírott helyen.

(10.) *Beregszászi m. kir. állami erdőhivatal.*

20874/1911. szám.

Fenyőtutajfa-eladás,

egyezer és ötszáz köbméteres részletekben.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság és a bustyaházai m. kir. erdőhivatal által Máramarosszigeten, az erdőigazgatóságnál megtudható helyiségben 1911. évi február hó 20-án s szükség esetén folytatólag a következő napokon délelőtti 9 órai kezdettel tartandó nyilvános versenytárgyaláson az alábbi sorrendben eladásra kerül, írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos szóbeli versenytárgyalás útján:

I. A bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó királymezői, felsőbruszturái és németmokrái m. kir. erdőgondnokságokból az 1911. év folyamán a bustyaházai és técsői kincstári rakpartokra letutajozandó 1—80. számú egyezer köbméteres fenyőtutajfa-részlet.

II. A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületéből az 1911. év folyama alatt a boeszkó-lonkai rakpartokra letutajozandó mintegy 180,000 m³ fenyőhaszonfából mintegy 164,000 m³ egyezer és 16,000 m³-nek ötszáz köbméteres részlete és pedig:

1. a bogdán-fehértiszai erdőgondnokság 1—66.,
2. a vaséri erdőgondnokság 1—29.,
3. a fejezpataki erdőgondnokság 1—9.,
4. a kevelei erdőgondnokság 1—20.,
5. a mezőhádi erdőgondnokság 1—40. sz. egyezer köbméteres részlete,
6. a feketetiszai erdőgondnokság 1—32. sz. ötszáz köbméteres részlete.

Minden egyezer, illetve ötszáz köbméteres részlet külön-külön értékesítés tárgyát képezvén, csak azok az írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, a melyekben külön-külön borítékban csak egy-egy — határozottan megnevezett számú — részletre tétetett ajánlat és a melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtatnak be az árverelő bizottsághoz, avagy a bustyaházai erdőhivatal, illetve a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz.

Kikiáltási ár gyanánt a tiszai szokványáruk 30 százalék felemeléssel állapították meg.

Az írásbeli ajánlatokban a kikiáltási árakon felül egész és tizedrész %-okban teendő az ajánlat, még pedig számokban és betűkkel.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmívelésügyi minisztérium erdészeti segédhivatalában, a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál, a bustyaházai erdőhivatalnál, valamint a két kerület valamennyi erdőgondnokságainál és a boeszkói faraktárgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és kívánatra az érdeklődőknek a máramarosszigeti erdőigazgatóság, illetve a bustyaházai erdőhivatal által meg is küldetnek.

Az árverési és szerződési feltételek ezen felül a következő városok, illetve községek előjáróságaihoz is megküldettek: Tiszaujlak, Beregszász, Vásárosnamény, Tokaj, Tiszalucz, Tiszafüred, Tiszalök, Fegyvernek, Poroszló, Törökszentmiklós, Szolnok, Tiszaföldvár, Csongrád, Szentés, Hódmezővásárhely, Szeged, Makó, Törökkanizsa, Magyarkanizsa, Zenta, Óbecse, Törökbeese, Titel és Zimony.

Az írásbeli ajánlatokhoz használandó űrlapok és borítékok a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál, illetve a bustyaházai erdőhivatalnál a jelentkezőknek díjtalanul adatnak ki.

(11. II. 2.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

50/1911. erdőig. számhoz.

Tölgyfa-eladási hirdetés.

A rónaszéki m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó:

I. A máramarosi sóvasút vonala mellett fekvő «Szenes», «Kálvária» nevű rakhelyekre kiszállított és ott felmáglyázott 592 drb különféle méretű 497·75 m³-re becsült tölgy épületfára 22,682 korona 56 fillér kikiáltási ár;

II. ugyancsak a rónaszéki erdőgondnoksághoz tartozó «Hrabniki» 1910. évi tűzifavágásban visszamaradt tővön álló 172 drb 475·612 m³-re becsült tölgy épület- és 71·6 m³-re becsült tölgy tűzifára 14,305 kor. 58 fillér kikiáltási ár mellett 1911. évi február hó 27-én d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében árverés fog tartatni.

Árverelni lehet szóval és írásbeli ajánlatokkal. Bánatpénz gyanánt a kikiáltási árak 10%-a teendő le az árverést vezető bizottság kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Úgy az I., mint a II. alatt értékesítésre boesátott faanyag külön-külön értékesítési tárgyat képezvén, azok mindegyikére külön-külön ajánlat teendő.

Az árverési és szerződési feltételek a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál, valamint az erdőigazgatósághoz tartozó valamennyi erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Máramarossziget, 1911. évi január hó 10-én.

(12.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

Pályázati hirdetmény.

A Zala vármegyében lévő állami kezelés alatt álló erdők őrzésére szervezett egy III. oszt. járási erdőőri állás Tapolca székelylyel elhalálozás folytán megüresedett.

Az erdőőri állás következőleg van javadalmazva:
évi 700 korona bérrel.

« 160 « lakáspénzzel,

« 10 « írószer-átalánnyal.

Azok az erdőőrök, a kik ezen állásra pályázni kívánnak, kérvényüket 1911. évi február hó 20-áig nyujtsák be a m. kir. állami erdőhivatalhoz Zalaegerszegen.

A kérvények felszerelendőek anyakönyvi kivonattal, ép és erős testalkatot tanusító orvosi bizonyítvánnyal, a lakóhelyük előjáróságától kiállított erkölcsi bizo-

nyítvánnyal, illetve a szolgálatban levők kérvénye szolgálati bizonyítvánnyal és erdőőri szakvizsgai bizonyítvánnyal. Olyan erdőőrök, a kik 35-ik életévüket már betöltötték, nem pályázhatnak.

Az állás 1911. évi márczius hó 15-én foglalandó el. Zalaegerszeg. 1911. évi január hó 12-én.

(14.)

M. kir. állami erdőhivatal.

56/1911. számhoz.

Fenyőfa apróanyag eladás.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó feketetiszai erdőgondnokság Hlodovecz nevű és az azzal szomszédos erdei rakhelyeken felmáglyázott mintegy

417 drb	8 m h.	I. o.	evezőrud,
856	« 8	« II.	«
137	« 7	« I.	«
1615	« 7	« II.	«
6061	« 6	« I.	csáklyarúd,
8497	« 6	« II.	«
884	« 5	« I.	«
11559	« 5	« II.	«
9549	« 4	«	komlórúd,
8504	« 3	«	«
109	«	«	fenyőheveder

eladása iránt 1911. évi február hó 22-én d. e. 9 órakor az erdőigazgatóságnál megtudható helyiségben zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár:

a 7—8 m h.	I. o.	evezőrudra	drb-kint 1 kor.	99 fill.
a 7—8	« II.	«	« 1	« 63
az 5—6	« I.	csáklyarúdra	«	69
az 5—6	« II.	«	«	51
a 3—4	«	komlórúdra	«	11
a fenyő	«	hevederre	« 1 kor.	37 fill.

Az ajánlat egész és tized százalékban teendő.

Bánatpénz gyanánt készpénzben vagy állampapírokban 2000 korona teendő le, illetve csatolandó az írásbeli ajánlathoz.

Az árverési és szerződési feltételek a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál és a feketetiszai m. kir. erdőgondnokságnál (Székelyhely Körösmező) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

(15.)

M. kir. erdőigazgatóság.

Faiskola-terület: 100 hold. (13—1.)

FARAGÓ BÉLA
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
MAGYAR MAGPERGETŐ GYÁRA
ERDÉSZETI CSEMETETELEPEK
ZALAEGERSZEG

Mag- és csemeteárjegyzéke e hóban jelenik meg.
Valódi Helianthi Salsifis 1000 drb-ként 45 korona.